

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI

KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, Múzeum-körút 1.
Telefon: József 55—40, József 68—88.

**MEGJELENIK
MINDEN
VASÁRNAP**

Előfizetési árak: Egész évre 110 K.
Félévre 60 K. Negyedévre 30 K.
Egyes szám ára — — — 3 korona.

Budapest, 1921.

II. évfolyam 21. szám.

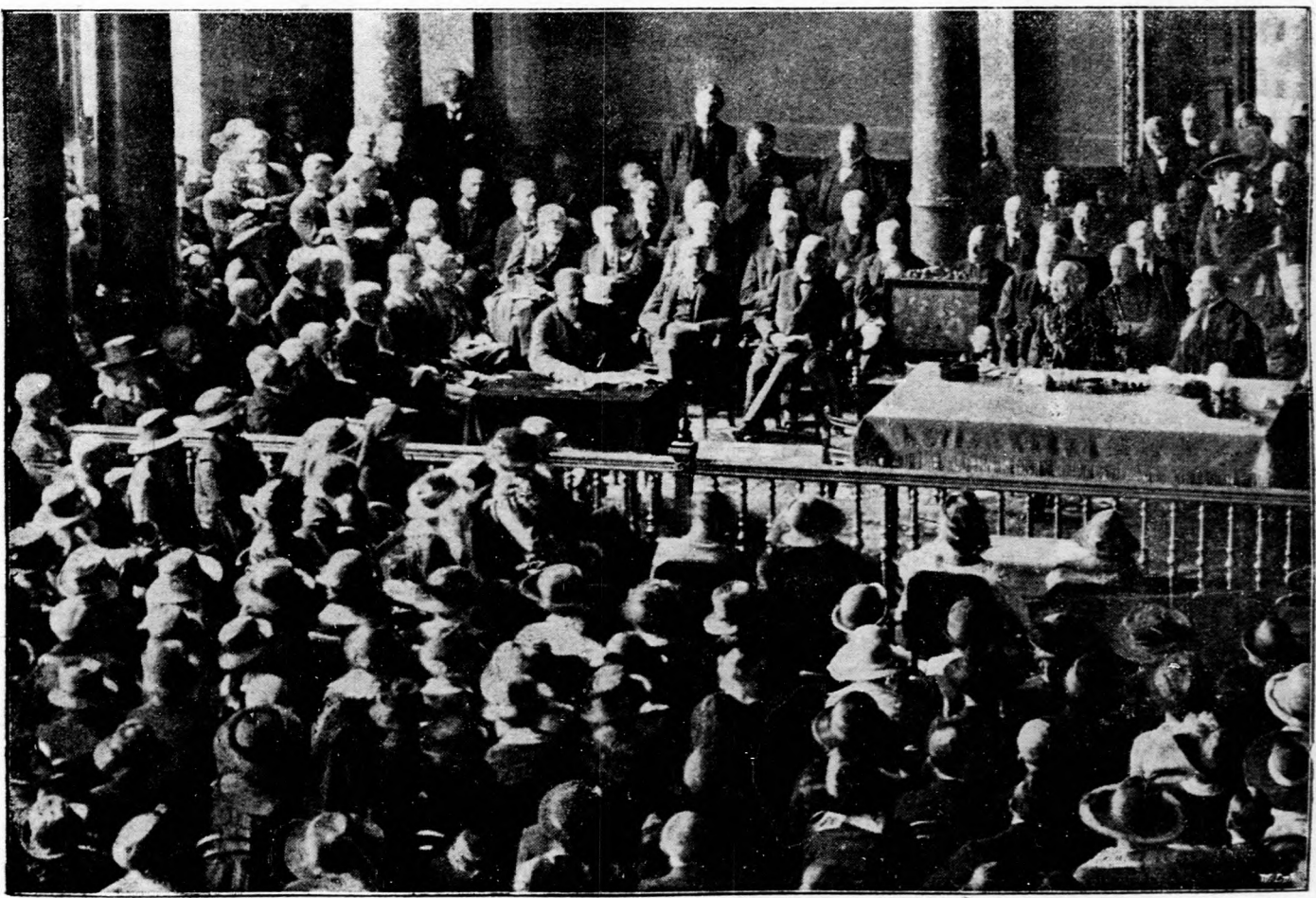
Vasárnap, május 22.

A bor

(s.) Sok jó nóta van a borról. De a legjobb bor a világon mégis a magyar bor. Ferenc József is azt itta evenapján, de még a bolsevikí cár, Lenin is tokaji bort iszik. Hiába az alkoholtílalom: a tokaji bornak nem tud ellentállni a szovjet kegyetlen zsarnoka se. Életet, egészséget, bánatban vigaszt, keservben jókedvet ad a magyar bor. A fő azonban az, hogy a magyar föld fainak — százezreknek — kenyeret, megélhetést ad. Magyarország egyik főkereseti forrása a szőlómívelés.

Milyen nagy csapás volt az, mikor a filoxera kipusztította szőléink nagy részét? Sirt az egész ország. Sok ember lett koldus, sok vándorolt ki Amerikába. Azóta nekilendült a szőlőtermelés. Pár év óta meglehetősen jóvedelmet adott a szőlőtőke nagynak és kicsinynek. Nagyon sok kisémbert élt meg 1—2 hold szőléjéből, ha családjával végezte a művelést. Igaz, hogy drága volt a gálic, meg a raffia, de volt ára a bornak is. Behozta. Így történt, hogy sok új területet ültettek be s a megcsönkítottnak annyi bora termett, mint békeidőben egész Magyarországnak.

Most egyszerre rossz napok köszöntöttek a magyar

József királyi herceg akadémiai székfoglalóját olvassa fel.

borra. Féltjük a termelőket, hogy nem lesz többé kenyér-
adójuk s ha így megy, még rá kell fizetniök.

A bor ára esik. Esik, mint a részeg ember a lét-
ráról. Mindig lejjebb pottyán. Ma már felét se adják a
régii jó árak. De legalább így vinnék. Olcsón se kell,
mert nem tudjuk kivinni a külföldre. Eddig azért
nem tudtuk kivinni, mert a földművelésügyi kormánytól
kellett engedélyt kérni, hogy ki mennyit vihet ki.
Bizottságok szűrőjén mentek át a kiviteli instanciák.
S mikor a földművelésügyi miniszterium megengedte
egy-egy mennyiségre a kivitelt, jött a pénzügyminiszter
a levonással. Megvámolta. Ez volt a kiviteli illeték.
Szóval alaposan korlátozták, nehezítették a magyar bor
kivitelt a külföldre. S ez volt a legnagyobb baj. Ez a
főoka annak, hogy most bajba jutott a szőlőtermelés.

Andrássy Gyula gróf (1) e hó 9-én Miskolcon beszámolót tartott. Utjára elkísérték: Haller István (2),
Túri Béla (3), Gunda Jenő (4), Milotay István (5), Somogyi István (6), Tasszler Béla (7) nemzet-
gyűlési képviselők.

Az lett volna a helyes földművelésügyi politika, ha
inkább maga a miniszterium iparkodott volna propa-
gandát kifejteni, hogy minél nagyobb piaca, minél több
vevője legyen a külföldön a magyar bornak. Ehelyett
még nehézségeket gördített a kivitel útjába. Most aztán
itt van a nyakunkon több mint egy millió hektoliter
borfölösleg. Nem tudjuk kivinni már, mert — míg mi
nem siettünk a külföldi piacra — a szemfüles olasz és
osztrák bortermelők foglalták el azt. Mi kiszorultunk
onnan s most megihatjuk a borunkat.

Nem csoda, ha most megy le az ár — vigan. De
gálic, a napszám, a karó, a szénkéreg s minden szükség-
es szer ára nem akar lejjebb menni. Bizony rá kell
ilyenkép fizetni a termelésre.

A pénzügyminiszterhez fordulunk. Mikor ilyen
válságban van a magyar bor, ne jöjjön ellene ő is az
adópréssel. Vagy ha már jött, alkalmazza a törvény
azon szakaszát, mely szerint, ha a bor ára lejjebb száll,
az adó is lejjebb száll.

Tartunk tőle, ha ezt nem teszi, hiába engedi el a
kiviteli illetéket, de hiába küld jövőre fináncot is a
szőlősgazdákhöz, mert a tőkétet kivágják... Gondol-
kozzanak hát az illetékesek, hogyan menthetjük ki a
magyar bort — a válságból.

Budapest, május 21.

A FÖLD NÉPE. A föld munkásaiboz szép sza-
vakkal leginkább azok a politikusok szoktak közeledni, akik
sápot akarnak belőlük buzni. A pesti vezérurak s minden-
féle «ista» agitátorok nem azért mondták szemükbe bajikat,
hogy segítsenek is rajtuk, hanem azért, hogy a «szervezet-
nek» több adófizetője legyen közülük. Most végre egy tanács-
kozásról ballunk, melyen azért beszéltek a mezőgazdasági
munkások bajairól, hogy segítsenek rajtuk. A földművelés-
ügyi miniszter szakter-
tekezletet hívott össze,
melyen azt beszéltek meg
törvényhozók és szakem-
berek, hogy minő törvé-
nyes intézkedésekre van
szükség a munkások gaz-
dasági helyzetének ren-
dezése végett. Több okos
terv merült fel. Kiemel-
jük a többi közül azt,
hogy törvény útján gon-
doskodnak egyeztető bíró-
ságokról a mezőgazda-
sági munkások és munka-
adók közt fölmerülő vitás
dolgok elintézése céljából.
Ne legyen kitéve a mun-
kás egy-egy önző árendás
uraság önkényének, más-
részt a munkában se
történhessék fönnakadás.
Fontos, hogy országosan
megszervezik a földmí-
vesmunka közvetítését is.
Ne történhessék, hogy itt
nincs munkás, ott meg
százával nincs keresetük
a munkásoknak. Örülünk
annak a javaslatnak is,
melyet Rubinek Gyula
vetett föl s mely szerint
az állam útbaigazítást s

módot nyújtson a nincses kisembereknek, hogy házbhelyeikre
tudjanak is kis házikat építeni. Ha még ehhez hozzávesszük
a betegség- s baleset esetére való segítséget, bizony elmond-
hatjuk: ilyen reformok erősítik meg a föld népét, nem pedig
a tegnapi bolsevik szervezetelek szabadjára eresztése s
a mai izraelita sajtó szabad garázdálkodása.

*

ESNEK A GABONAÁRAK. Ma még nem ijedünk
meg tőle, mert még elég tisztességes ára van az általános
drágasághoz képest. Az állam ma 1300 koronát fizet a
szabodon fölajánlott búzáért s 1000 koronát a rozsért. De,
ha a jelek nem csálnak, a szabadforgalomban aligha marad-
nak meg ezek az árak. Az amerikai búza jön. Odaát
Amerikában egyre esik a búzaár. Ehhez járul, hogy az
amerikai pénz értéke is esik. Szóval az ide áthozott ameri-
kai búza ára két ökből is esik. Hogy mi lesz az ára nyá-
ron az amerikai búzának nálunk, még nem tudni. De való-
színű, hogy már versenyre kel a mi 1300 koronás áránk-

kal s le is nyomja azt. Nem lenne ez olyan végzetes baj, ha csak a fogyasztók látnák hasznát. Az azonban a baj, hogy a termelő is, meg a fogyasztó is rosszul jár — ha nem vigyáz a kormány. Ha ugyanis a börzén megindul a játék a papirosbúzával, ezzel augusztusra akár négy-ötszáz koronára is lenyombatják a búza árát. Akkor a szenzál urak birtelen összevásárolnák a megriadt gazdáktól a termést s aztán — mikor kezükben lesz már a gabona — elkezdik a börzén fölverni az árakat akár 1500 koronáig is. Így volt ez a régi világban is. A földművesember izadott egész évben, a börziáner meg bezsebelte a hasznot. S a termelő is elmondhatja akkor a régóta jogosan várt szabadságra: adtál Uram esőt, de nincs köszönet benne. Viszont a fogyasztó is csak rövid ideig örülhet az olcsóságnak, hogy aztán fölkapjon az álla. Tessék tebát a papirosbúzával elsöpörni s aztán vigyázni a spekulánsok körmére: akkor olyan lesz a szabadforgalom, amilyenek vártuk.

Vitézi címer.

Képünk a vitézi-rend tagjainak címerét ábrázolja; az égetett agyagból készült cimert a vitéz házára illesztik fel.

MI HÍR A POLITIKÁBAN?

A közellátáson kívül főleg az internálások kérdése foglalkoztatta a múlt héten a politikai köröket. Betblen István gróf kijelentette a *kisgazda- és földművespártban*, hogy az internálást nem szüntetheti meg, mert ez olyan rendszabály, amellyel bizonyos agitációval szemben védekezünk, a részletekben azonban változtatni kíván.

A kisgazda- és földművespárt vezetői legutóbb tartott bizalmas értekezletükön *ragaszkodásukról biztosították Tomcsányi Vilmos Pál igazságügyminisztert*, akit egyesek alaptalan támadásokban részesítenek. A párt vezetői megállapodtak abban, hogy

a kisgazda- és földművespárt elnökévé Rubinek Gyulát választják meg,

mert Mayer János közlelémezési miniszterre történt ki-nevezése után lemondott elnöki tisztjéről. A pártterkezetlen szóvá tették Klein Antal tolnamegyei főispán ügyét, aki ellen a munkapárti részről politikai hajszá indult meg. A párt kimondotta, hogy Klein Antal személyébe törbetellenül ragaszkodik és kívánja, hogy a kormány Klein Antalt főispáni állásában továbbra is megtartsa. Egán Imre felmentett békési főispánnak a működéséért a párt köszönetét fejezte ki. A nemzetgyűlés pénzügyi bizottsága tárgyalta az államadóságek kamafairól szóló

javaslatot és elhatározta, hogy

a hadikölcsönök kamatját nem szállítják le;

amint ezt eredetileg tervezték, hanem ehelyett 20 százalékos vagyonszállítás alá vonják a hadikölcsönpapirokat is.

Elkészült a földreform végrehajtási utasítása.

A földbirtokreformról szóló végrehajtási utasítás a földművelésügyi miniszteriumban elkészült és legközelebb megjelenik. A kormányzó kinevezi a Földbirtokrendező Biróság harmadik bíróját és miután sikerült végre a helyiség kérdését is megoldani, a Földbirtokrendező Biróság megkezdheti fontos munkáját.

Nemzetgyűlés.

Május 9. A költségvetési javaslat tárgyalása során Hegedüs Lóránt válaszolt az elhangzott megjegyzésekre és kijelentette, hogy a javaslat szövegében minden tétel teljes pontossággal van részletezve. Szilárd Béla a közgazgatás átszervezését sürgette.

Május 10. Gaál Endre felszólalása után, amelyben a választójogi reform kérdésével foglalkozott, Bánffy Miklós gróf külügyminiszter fejtette ki külügyi politikánk alapelveit.

Ez a béke nem a megnyugvás békéje

— mondotta a többi között. — Elsősorban kereskedelmi szerződésekkel törekszünk összeköttetéseinket idegen államokkal helyreállítani. A magunk részéről mindent megteszünk, hogy a határainkon túl élő véreink szabadságát megvédjük és örködjük afelett, hogy a fölünk elszakított véreink el ne tiporassanak. Az angol külügyminiszternek beszédjére válaszolva Bánffy Miklós gróf külügyminiszter szükségesnek tartotta hangsúlyozni, hogy Magyarországnak a báború felidézésében semmi része sem volt, mert azt világokok idézték elő. Sréter István arról szólott, hogy a békeszerződés alapján hogyan állítsuk össze az új tisztikart, végül Janka Károly tiltakozott az ellen, hogy egyes körök kifogásolják a protestáns lelkészeknek a politikai szereplését.

Május 11. Hegyeshalmy Lajos kereskedelmi miniszter kereskedelmi programot adott. Bevezetésül visszautasította Sztérenyi József méltatlan támadását a Futura ellen. Bejelentette, hogy a vásárok tartására vonatkozó korlátozásokat megszüntette. Mindent el fog követni, hogy

a kisipart és a kézműipart erősítse.

A kormány az Iparosok Országos Központi Szövetkezelét bízta meg azzal, hogy a kisiparosok nyersanyagszük-

ségletét beszerezze. A vasúti tarifát a viszonyokhoz képest olcsóbbá teszik és gondoskodnak a közutak javításáról is.

Május 12. A nemzetgyűlés a költségvetési javaslat vitájára kimondotta a sürgősségeit. Csontos Imre válaszolt Andrássy Gyula grófnak miskolci beszámoló beszédére és a kispárt- és földművespárt általános helyeslése közepette kijelentette, hogy

a kispártot nem csinál osztálypolitikát.

A kormány figyelmét arra hívta fel, hogy a hét év óta szünetelő építkezéseket indítsa meg. Windischgrätz Lajos külügyi vonatkozású beszéde után a Ház május 20-ig elnapolta üléseit.

A belügyminiszter rendelete a házhely- és kishaszonbérletekről.

Ráday Gedeon gróf belügyminiszter erélyes hangú felhívást intézett a közigazgatási hatóságokhoz, amelyben meghagyja, hogy a földbirtokreformnak azonnal végrehajtandó részleteit a hatóságok személyes felelősségük mellett és minden személyi érdekre való tekintet nélkül haladéktalanul hajtsák végre.

Hegedüs György kilépett a kispártból.

Hegedüs György, a letenyei kerület képviselője kilépett a pártból, mert nem helyesli a párt egyik oldalán mutatkozó liberális irányzatot, de továbbra is a kispárt- és földművespárt programjának alapján áll.

MEZŐGAZDASÁG

A bárányok felnevelése Irta Tóth István.

Közvetlen ellés után különös gondot fordítsunk az újszülött bárányok ápolására. Amint az anya világra hozta magzatát, azonnal vágjuk le az elszakadt köldökzsinór végétől a foszlányokat. Ezután le is köthetjük a köldökzsinórt, amelyet ajánlatos esetleg kátránnyal vagy oltott mésszel alaposan bekenni. Szoptatás előtt az anyajuh tőgyét megtisztogatjuk, megmossuk és a hosszabb gyapjút a tőgy körül lenyírjuk, hogy a gyenge bárányok könnyebben elérhessék a csecsbimbókat. Az olyan újszülött bárányokat, amelyek nagyon gyöngék, tanácsos pokrócba csavarni, hogy azok felmelegedjenek és gyorsabban megerősödjenek.

Némelykor megesik, hogy a rosszul táplált előhási anyajuh nem szoptatja meg a bárányát, vagy egyáltalán nem is akarja elfogadni; ebben az esetben állandóan szemmel tartjuk az anyát, jobban is tápláljuk és mindaddig körülzárjuk a bárányával, amíg azt magához nem engedi. Igen gyakran előfordul, hogy egyik-másik anyajuh iker, vagy hármas bárányt ellik; ilyenkor a számfeltit adjuk dajkaságba, mert az anya esetleg nem tudja azokat elegendő tejjel táplálni. Az olyan anyabirkát, amelyiknek elhullott a báránya, könnyen rávehetjük, hogy más bárányt felneveljen.

Ha az anyajuh istállóban ellette bárányát, ajánlatos mind a kettőt 2—3 napig külön rekesztékben elhelyezni, hogy azokat állandóan és jobban szemmel tarthassuk. Az anyát csakis akkor bocsátjuk a többiek közé, ha bárányát már jól szoptatja. Mindjárt az ellés után tanácsos mind egyik bárány nyakára egy madzagra kötött fatáblácskát

akasztani, amelyre előzetesen följegyezzük az anyjának a számát, de az újszülött homlokára is felírhatjuk pl. szurokkal ugyanazt a számot, mellyel az anyja van megjelölve.

Az ideiglenes jegyzés után bizonyos idő múlva számozott fülbevalókat alkalmazunk a bárányok fülébe, vagy pedig csipőfogóval oly módon lyukasztjuk át és csipkedjük ki a bárányok füleit, hogy azokból a számukat, illetőleg azt, hogy a mieink, könnyen leolvashassuk. Állandó jegyzés céljából a bárányok fülébe is tetoválhatjuk a megfelelő számokat. A bárány megjelölése azért fontos, hogy azt később a közös nyájban felismerhessük és bármikor megtudhassuk, hogy a bárány melyik anyától származik.

Az újszülött állatok egyedüli tápláléka az anyatej. Ha a bárány már megszáradt és lábaira tud állani, úgy feltétlenül szoptassuk ki vele a legelső táplálékát, az ú. n. főcstejet, amely nemcsak tápláló, hanem egyben hashajtó hatású és így a bélszurok eltávolítását elősegíti.

A bárányok felnevelése természetes úton, azaz szoptatással történik. Mesterséges módon, tehéntej itatásával, vagy annak üvegpalackokból való kiszoptatásával csakis olyan kivételes esetekben neveljük fel a bárányokat, amikor azok szoptatására egyáltalán nem kínálkozik alkalom.

Az ellés után a bárányok körülbelül 3—6 héten keresztül egész nap együtt vannak az anyákkal, úgy hogy tetszés szerinti időben szophatnak. A sok és jó anyatej nélkülözhetetlen tápláléka a bárányoknak. Kiváló gondot fordítsunk tehát arra, hogy az anyajuhok a szoptatás idejében folyvást elegendő és jóminőségű tejet adjanak, mert csak így biztosíthatjuk a bárányok kifogástalan és gyors fejlődését, ha azok kellő mennyiségű tejet szophatnak.

Ha az anyáknak nincs elegendő tejük, a bárányok csakhamar rosszul fejlődnek. A fiatal állatokban ugyanis, kiváltképpen fejlődésük első hónapjaiban lappang az a nagy növekedési erély, amely az anyatejben és egyéb takarmányokban levő tápláló anyagokat a bárányok testében a lehető legnagyobb mértékben tudja átalakítani és leraktározni. Ezt a későbbi életkorban többé soha, még a legjobb takarmányozással sem érhetjük el. Ha tehát a fejlődő bárányokat kezdetben silányan tápláljuk, azoknak idősebb korában az elkövetett mulasztást később már jóvá nem tehetjük.

Arany a csatornában Irta Surányi János.

Vajmi kevesen gondolnak arra, hogy állandóan milyen óriási értékek mennek veszendőbe a mindenféle erőszakos eszközökkel elemésztett, élővizeinket befertőző városi, házi szennyvizekkel. Pedig kétségtelen az, hogy e szennyvizek nedvesítő és trágyázó hatásában óriási anyagi tőke rejlik, amelyet a legnagyobb könnyűséggel lehetne a gazdasági termelés keretében kihasználni. Olyan hatásos eszközt birunk ebben is a termelés fokozására, amelynek fontossága és értéke a mi éghajlati viszonyaink között egyenesen felbecsülhetetlen.

Tudok erre mutatni egy példát Arad városának immár 20 év óta üzemben levő szennyvízszűrő telepében. Itt a város csatorna-rendszere olyan, hogy külön gyűjti össze a csapadék- és külön a házi szennyvizeket. A csapadékot összegyűjtő csatornahálózat a Marosba, a szennyvizeket összegyűjtő pedig a város határában fekvő 80 kat. hold nagyságú telepre vezeti a vizet, ahol az öntözésre és trágyázásra használtatik fel, eközben

pedig megszűrődik úgy, hogy semmiféle élő vízfolyást meg nem fertőz.

Hogy milyen óriási terméseredmények érhetők el ezen a telepen, amelyen jóformán kizárólag takarmánytermesztés folyik, mert a sűtű, erős szennyvizet a tapasztalatok szerint ezek bírják el és hálálják meg a legjobban, arra nézve néhány számadatot hozok fel: Olyan évben is, amikor a csapásszerű szárazság miatt a termés a környéken általában majdnem katasztrófálisan semmis volt, a telep közelében fekvő jobb földműves és uradalmi földeken sem termett több mint pl. tengeriből csövesen 7—8 q., akkor az aradi telepen takarmányrúpából 900 q., a tengeriből (bánkúti lófogú) csövesen 30 q., a lucernából szénában 60 q. termett egy kat. holdon öntözéssel. Még a nem öntözött teleprészek is adott a tavaszi árpa 18, az őszi árpa 23, a mohar 35, a tengeri csövesen 33 q. termést kat. holdankint. Olyan számok ezek, amelyek a mi termelési viszonyaink között, ugyebár, méltán bámulatot kelthetnek? De a termések nemcsak nagyok, hanem biztosak is! — E mellett nem szabad a dolognak értékét csökkentő körülményt látnunk abban, hogy a termelés ilyen aránylag kicsi területen történt, mert Aradon a telep kicsisége és az évente termelt szennyvíz óriási mennyisége (legutóbb már jóval több mint 1 millió m³) régóta szükségessé tette volna már annak a mai nagyság 2—3-szorosára való kibővítését, ami-

nek csak a területszerzés nehézsége állotta az útját.

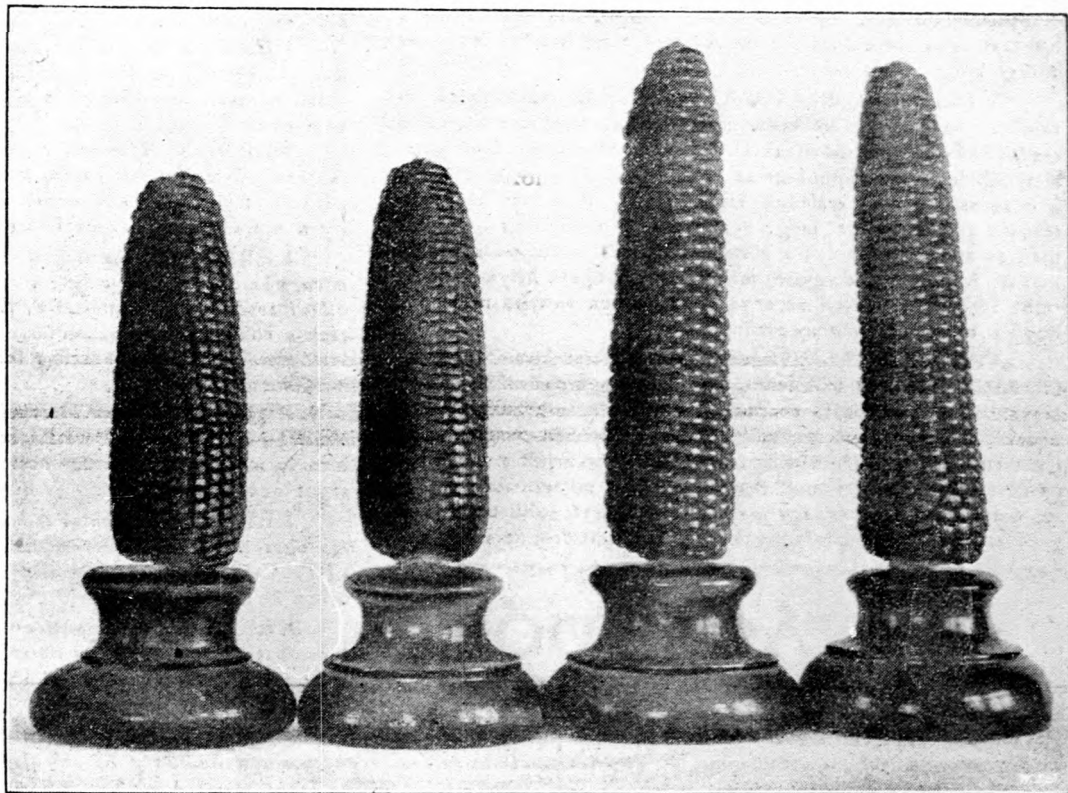
Bármilyen meggyőző példát szolgáltat is a vázlatosan ismertetett telep és pedig elég hosszú idő óta, sajnos, követőkre sem az ország fő-, sem egyéb városaiban eddig még nem talált. Ha valamikor, akkor most, amikor minden a termelés fokozásának jegyében áll, volna az ideje annak, hogy azt a kincses bányát se hagyja a városi- és gazdaközönség kiaknázatlanul, amit a szennyvizek kihasználásában és értékesítésében birunk.

LEHET-E MÉG MÁJUSBAN KUKORICÁT ÜLTETNI?

Az idej esős tavasszal sok dunántúli gazdával megesett, hogy csak az eső után, május elején tudta a kukoricáját elültetni. Ez még nem baj, mert azon a vidéken közepes érésű vagy korábbi tengerifajtákat termelnek, ezek pedig még azért idejében beérnek. Ha azonban valaki május derekán akar még kukoricát elültetni, annak már csak a legkorábbi fajták közül lehet választani. A keményszemű tengeriket, elsősorban a cinquantinót lehet ajánlani. Ez tenyésztetett olyan rövid idő alatt befejezi, hogy még május második felében vetve is beéri. Ilyen csapadékdús tavasszal, hetes eső után, elég nedves a föld, nem kell attól

félteni, hogy ki nem csirázik a mag, más esztendőben azonban ezért kockázatos mindig a kései vetés.

IGEN KORAI TENGERIFÉLESÉGEK. (Képpel.) Nálunk a tengeri korai érése, mivel az őszi időjárás igen sokszor olyan, hogy a bővebben termő, de későn érő tengerik kifogástalan megérését nem teszi lehetővé, a gazdák legnagyobb része előnyben részesít olyan fajtát, amely ugyan kevesebb termést ad, de az még kedvezőtlenebb körülményekre is számítva szárazon kerülhet a góréba. A nagyon korai tengerik közül nálunk általában a cinquantino és pignoletto és az utóbbiból kinemesített alcuthi tengeri az ismeretesek és elterjedtek, kevesen tudják azonban azt, hogy még az elsőnek említettél is, amely pedig úgy ismeretes, mint a legrövidebb tenyészidejű tengeri, van még egy korábbi tengerifajta is, a sárga moldovai. Ez a

Alcuthi tengeri csövek.

Moldovai tengeri csövek

tengeri nem kinemesített fajta, hanem csak egyszerű paraszt-tengeri, amelyet Románia északi hegyes vidékein szélteben termelnek. A nálunk eddig végzett kísérletek szerint a moldovai tengeri még a cinquantinonál is két héttel hamarabb érik. Tekintettel erre a rendkívül előnyös tulajdonságára, ami miatt még erősen megkésztet vetési idő mellett is képes beérni és megfelelő termést hozni, továbbá arra, hogy a puhaszemű tengerik közé tartozik s így azok is hasznát vehetik, akik az elől említett három fajtát keményszeműségük miatt nem szeretik.

SZÉNA SÚLYVESZTESÉGE BESZÁRADÁS ALATT.

A széna nyáron behordva, pajtába berakva vagy kazalozva veszít súlyából, még akkor is, ha teljesen száraz állapotban, megázás nélkül sikerült is betakarítani. Ezt tapasztalatból tudja mindenki, de már a súlyvesztés nagysága tekintetében igen eltérők a vélemények. Sok vitára, pörlekedésre adott ez alkalmat, azért több mérést végeztek és pontosan megvizsgálták, hogy mennyi is ez a súlyapadás. Réti széna súlyának 8—10 százalékát veszíti el, egyéb szénafélék változó mennyiségűt. A mohar kevesebbet szárad be, a zabosbükköny, lóhere, lucerna többet, de még ezeknél sem haladja meg a súlyapadás a 15 százalékot. Annyit jelent ez, hogy aki mult nyáron 100 mázsa jó száraz rétiszenát rakott be a pajtájába, annak ott most csak körülbelül 90 mázsa szénával szabad számolni, a súlyból 10 mázsa beszáradás következtében elveszett.

IRTSUK A CSEREBOGARAT ÉS PAJORJÁT! Milliókra megy az a kár, melyet a cserebogár a gyümölcsfák, erdei fák lombozatának rágásával, pajorja pedig a művelési növények, fűvek gyökérzetének pusztításával okoz. Busásan megtérül tehát az a csekély fáradság, mellyel ezen veszedelmes parazita irtása jár. Minden gazda tartsa kötelességének háznépét, elsorban a gyerekeket utasítani, hogy a hajnali vagy reggeli órákban rászák meg a fákat és szedjék össze a lehullott bogarakat. A bogarakat leforrázás útján kell megölni. Az istállótrágyába rétegezve jó trágyává érik a cserebogártömeg, de megszártva kedves csemegéje és tápláló eledele bármely baromfinak. Sertéssel nem szabad etetni, mert a cserebogárban él a bélkaparóféreg fiatal alakja; ha a bélkaparóféreg a megevett cserebogár útján fiatal sertés belébe jut, a sertés elhullik vagy legalább is betegeskedő, sovány, csenevész lesz. Az irtó munkát a pajorra (csimasz, pata) is terjesszük ki! Szántáskor, kapáláskor a szem elé kerülő csimaszt okvetlenül öljük meg! Ha így irtjuk a bogarat és a pajort is, akkor bizvást remélhetjük, hogy az eddigi nagy csapás megenyhül.

A RAJZÁS KORLÁTOZÁSA. Ha nincs szükségünk új rajokra, hanem inkább erős, munkaképes, sok mézet gyűjtő családokat óhajtunk, bővítsük ki a fészket, amennyire csak lehet, meréljük le nyolc naponként az anyabölcsöket vagy szedjük el a rajzásnak induló családok mézkészletét. A rajzás csökkentésének sikeres módja még: a második rajt mindjárt befogása után az anyacsalád helyére állítani, emennek pedig másutt adni helyet. Az anyakas dolgozó méhei a megszokott helyen álló új rajba térnek be, miáltal az anyacsalád népben annyira megfogy, hogy a rajzást végkép megszűnteti.

A VAJ GYURÁSA. Ha valaki tartós vajat kíván, iparkodjék köpülés után az írot lehetőleg alaposan kigyúrni a vajból. Ugyanis a vaj romlását, avasodását a vajba került baktériumok okozzák. A baktériumok pedig főképp az íróban visszamaradt tejcukron és fehérjén élnek. Ha az írot kigyúrjuk a vajból, a romlás idező baktériumok táptalajját távolítjuk el. Az őrásági vaj azért tartósabb és így keresettebb, mert jobban ki van gyúrva, mint a falusi asszonyok által készített íródús vaj.

TANÁCSADÓ

KÉRDÉS. 1919. év július óta rokkantsági járulékomat nem kaplam meg. Hova forduljak? (Berzence) — FELELET. A fizetési meghagyása számának közlése mellett forduljon az Országos Hadigondozó Hivatalhoz (Budapest, V., Vilmos Császár-út 37. sz.)

Kapálás «libasorban».

A kapálás közönséges módszerének hátránya az, hogy előrehaladás közben a kapás lábnyomával letapossa a már megkapált földet. Ha azonban a kapások szög alatt helyezkednek el, mint ahogy a vadludak repülnek és minden kapás azon sort kapálja, melyben az előtte kapáló egyén lépked, egy talpalatnyi hely se marad letaposva.

KÉRDÉS. Két hold földet harmadrészen munkáltam meg és terményeim után egy métermázsza kukoricát kellett volna beszovalgatnom. Ezt azonban saját szükséguletemre használtam el. A kiszabott 1000 korona bírságot meg kell-e fizetnem? — FELELET. Az adógabona kivétele ellen annak idején felebbezéssel élhetett volna. A bírság elengedése iránt forduljon a közéletmezési minisztériumhoz azzal, hogy az adógabonát hajlandó idej ter-méséből beszovalgatni.

KÉRDÉS. Kaphatok-e Ausztridba utazási igazolványt? (Ujfehértó.) — FELELET. Ausztridba szabályszerű útlevelet kell, amelyet a szükséges okiratokkal felszerelve a belügyminisztériumtól kell kérelmeznie.

KÉRDÉS. Huszonegy éves cipészegéd vagyok, kaphatok-e öndálló ipar üzetésre engedélyt? (S. T., Aida-bró.) — FELELET. Csakis önjogú egyének kaphatnak iparengedélyt. Nagykorús-tassa magát és akkor semmi akadálya nem lesz az iparengedély megszerzésének.

KÉRDÉS. Tizenkilenc éves egyén kap-e Amerikába útlevelet? (Ujfehértó.) — FELELET. Azon feltétellel, ha a honvédelmi minisztérium katonai tekintetben távozása ellen kifogást nem emel.

KÉRDÉS. Apósomtól bírok haszonbérbe három hold földet felesben. A szalma fele engem megillet-e? (Csongrád.) — FELELET. E tekintetben elsősorban a megállapodás az irányadó. Ha ilyen nincs, úgy a szalma fele megilleti.

KÉRDÉS. Rokkantságom 1920. decemberben lett megállapítva, visszamenőleg jár-e nyugdíj? Mint tüdőbeteg rokkant, ingyenes állami kezelésben részesülhetek-e? (P. F.) — FELELET. Nyugdíj csak a rokkantság megállapításának idejétől jár. Az Országos Hadigondozó Hivatal kérelme folytán be fogja önt utalni valamelyik állami kórházba.

KÉRDÉS. Férjem öt évvel ezelőtt Doberdón eltűnt, férjhez mehetek-e? (B. R.) — FELELET. Mindaddig, míg férje járásbíró-ság útján szabályszerűen holttanvilvánftva nincs, újabb házasságot nem köthet.

KÉRDÉS. Rokkantak és hadiövezgyek a felülbélyegzés folyán visszatartott pénzünket visszakaphatják-e? (D. I.) — FELELET. Csak külön kérelem alapján, amelyet a pénzügyminiszter úrhoz kell intézni.

KÉRDÉS. A budapesti pénzügyörtséghez két hónappal ezelőtt benyújtott kérvényemre még választ nem kaptam. Hova forduljak? — FELELET. Kérvényének elintézése iránt ugyan oda kell fordulni, ahova azt benyújtotta.

KÉRDÉS. Mint kiskorú drvaszéki jóváhagyással ingatlan vagyonomat eladtam a háború alatt. Visszaszerelhetem-e? (K. K., Seney.) — FELELET. Ez az adásvétel már vissza nem csinálható. A föld-reform végrehajtása alkalmával módjában lesz igényelni hasonló nagyságú földet.

KÉRDÉS. Húsz hold földet bírok tíz évig haszonbérbe és a szerződés a telek-könyvbe be van kebelezo. Megszüntethető-e a szerződés tíz év lejártá előtt? (Tiszaaszöllős.) — FELELET. Csak a haszonbér emelhető fel, de a szerződés meg nem szüntethető minden különö-sőbb ok nélkül.

KÉRDÉS. Hol és mily drétt vehetnék kerékpárt? (4241. sz. előfizető.) — FELELET. Cégetek nem ajánlhatunk. Egy új kerékpár ára teljes felszereléssel 4500—7000 korona.

Amerikában az utcára gyapot fonalat függesztenek ki, amely lassan ég és erről gyujtanak rá a járókelők.

KÉRDÉS. Nyugdíjazott vasuti alkalmazottnak, a községi hitelszövetkezethél volt pénzem, amelyet a felülbélyegzés alkalmával a szövetkezet csak fele összegében fizetett vissza. A másik felét megkaphatom-e? (N. L., Tengőd.) — FELELET. Amennyiben 1920. március 18-ikát megelőzőleg nyolc nappal pénze már a szövetkezethél el volt helyezve, az esetben felülbélyegzés vesztélye az Ön betétjét nem érte és a szövetkezet köteles az egész betétet hiánytalanul kifizetni.

KÉRDÉS. A budapesti büntető járásbírótság névcsere folytán tévedésből engem idézett meg, az utazási költségeket igényelhetem-e? (K. I., Herég.) — FELELET. Költségeit a tárgyaláskor rögtön fel kellett volna számíttania, mert akkor a bíróság köteles volt megállapítani. Utólag a költség nem kérhető.

KÉRDÉS. Harminckét hold földem van a megfelelő felszereléssel. A háborúban 18 hónapot töltöttem a fronton. Köteles vagyok-e hadiváltságot fizetni? (Sarkad.) — FELELET. Nem, hadiváltságot azok fizetnek, akik a háborúban nem vettek részt.

KÉRDÉS. 1. Körtlefamat valami rovar bántja, mivel védekezhetek ellene? 2. Van egy darab három éves tehénborjum, nem lesz neki borjuja, mi ennek az oka? 3. Az országos méretű Zirzon méhkaptárnak mi a mérete? (Hangonyi szövetkezet.) — FELELET.

1. Láthatlanba a gyümölcsfát bántó rovar mineműségét nem állapíthatjuk meg, tessék egy példányt belőle a m. kir. Rovartani állomáshoz, Budapest, I., Kitaibel Pál-utca beküldeni, ahol készséggel adnak felvilágosítást. 2. A tehénborjunak a baja valószínűleg valami fejlődési rendellenesség, tessék állatorvossal megvizsgáltatni. 3. Az országos egyesületi kaptárak méretei a következők: a felső keretléc hosszúsága 25, az alsóé 24, magassága 15,5, szélessége 2,5 cm. Ezeket országos méhészeti egyesületi félkereteknek nevezzük. Megkülönböztetésül az Országos Magyar Méhészeti Egyesület méhkereteitől, melyeknek a felső- és alsó keretléc hosszúsága szintén 25, illetve 24 cm, az oldalléc hossza azonban 36 cm.

KÉRDÉS. Adógabona gyanánt még 262 kg.-t vagy a megfelelő pénzérték beszolgáltatását követelek. Be kell-e szolgáltatnom? (L. I., Mályi.) — FELELET. Ha a termelő a kivettést jogtalanul tartja, úgy záros határidőn belül megfelelezhethet azt. Kérésével forduljon az illetékes gabona országos kormánybiztosságnak a megye székhelyén lévő kirendeltségéhez, ahol esetleg a méltányosság alapján fognak dönteni.

KÉRDÉS. Kérek a biborhere veléséről bővebb felvilágosítást és vetőmag hol szerezhelők be? (274—75. sz.) — FELELET. A biborhere vetési ideje: augusztus—szeptember. Vetőmag-szükséglet soros vetésnél takarmánynak és magnak vetve 12—16 kg. A vetés sortávolsága 11—15 cm. Az alátakarás mélysége 1 1/2 és 2 1/2 cm. Termés katasztrális holdanként várható; zölden 60—100, szénának 14—25, magnak 3—5 q. Vetőmag kapható a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél, Budapest, V., Alkotmány-utca 19.

KÉRDÉS. A Nemzetközi Szövetkezeti Szemle hol kapható? (Előfizet.) — FELELET. Internationales Genossenschafts Bulletin (Organ des Internationales Genossenschafts-Bundes). Szerkesztősége London 146 St. Stephen's House Westminster. Megjelenik három nyelven és pedig: német, francia és angol nyelven. Németnyelvű megrendelhető Puttkammer-Mühlbracht könyvkereskedése (Berlin, Französische-Str. 28.) útján.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

AZ ANGOL KIRÁLY SZENTESITETTE A MAGYAR BÉKESZERZŐDÉST. Az angol király szentesítette a trianoni békeszerződést, amelynek törvénybeiktatását az angol parlamentben érdekes vita előzte meg. A békeszerződést a szónokok sok tekintetben kifogásolták és igazságtalannak tartották.

A FELVIDÉK KISGAZDÁI MAGYARORSZÁG MELLETT. A Felvidék magyar kisgazdái és kisiparosainak pártja Érsekújváron nagygyűlést tartott, amelyen mintegy húszezer kisgazda és kisiparos vett részt. A gyűlésen elnöklő Szentiványi József prágai magyar kisgazda-képviselő buzdította a jelenlévőket, hogy tartsanak ki magyarságuk mellett és őrizzék meg magyar lelküket. Lukovich Ferenc beszédére pedig az egész tömeg minden tagja lelkes esküt tett: «Esküszöm, hogy magyar vagyok, a magyarsághoz mindig hű leszek és semmi szenvedés nem fog eltántorítani attól, hogy magyar bazám-boz hű is maradjak!»

MÁJUS 22-ÉN LESZ AZ ELSŐ VITÉZ FELAVATÁSA. Szokolits Imre, Sopron városánál alkalmazott útmester, volt törzsőrmester, értesítést kapott a Vitézi Széktartóságtól, amelyben közlik vele, hogy a kormányzó mérlegelve azokat az indokokat, amelyeket Szokolits vitézi telekért benyújtott kérvényben felhozott, elrendelte a Vitézi Rendbe való felvételét. Igéretet kapott, hogy Veszprém megyében a gróf Festetic-féle birtokból 15 katasztrális holdat kap vitézi telektől. Vitézzé való avatása május 22-én lesz a királyi várban nagy ünnepek keretében, amelyen a kormányzó is résztvesz.

HUNYADI JÁNOS EMLÉKÜNNEPE. A Hollós Mátyás Társaság június 4-én és 5-én Hunyadi János kormányzóvá választásának 475. évfordulója alkalmából országos ünnepséget rendez. A Társaság ezt az országos ünnepséget szeretné összekötni a Falu-Szövetség nagygyűlésével, amelyet szintén június elejére terveznek. Erről még tárgyalások lesznek a Falu-Szövetség vezetőségével.

VASS MINISZTER FOGADTA A NÉPFŐISKOLÁSKAT. A Népfőiskolások Országos Széchenyi Szövetségének küldöttsége Kószó István dr. nemzetgyűlési képviselő vezetésével tisztelegte a kultuszminiszter előtt. Csizsár István ügyvezető elnök megköszönte a miniszternek, hogy az első magyar népfőiskolát Szegeden állította fel a kormány; Vass József miniszter megdicsérte az első népfőiskolások magatartását és a tanulásban tapasztalt szorgalmát; kijelentette, hogy a népfőiskolát terjeszteni fogják.

SOPRON MAGYAR AKAR MARADNI. Sopron vármegye és város törvényhatósági bizottságai ülést tartottak, amelyen immár harmadszor egyhangulag közfelkiáltással nyilatkozott a vármegye közönsége az Ausztriához való csatolás ellen.

SZÉCHENYISTÁK A GAZDASÁGI HALADÁSÉRT. A Népiskolások Országos Széchenyi Szövetsége az elmúlt napokban igen népes szakosztályi üléseket tartott. A szövetségi szakosztály elnöke, *Galler Kristóf* beszámolt a bérlőszövetkezet ügyében végzett eddigi munkájáról. Ezt hosszabb megbeszélés követte, mely után *Csucs József* szövetségi tag nagy tetszés mellett felolvasásban ismertette a dunántúli földbérlőszövetkezetek működését. A gazdasági szakosztályi ülést *Gulácsy Sándor dr.* elnök vezette. A mezőgazdasági kísérletezésről és a magyar kísérletügyi intézményekről tartott bevezetője után *Tóth Ede dr.* fővegyész és *Rencze János*, a szegedi mezőgazdasági kísérletállomás vezetői a magyar paprikatermelés versenyképességének fokozásáról tartottak előadást, rendkívül nagy érdeklődés mellett.

A NÉMETEK ELFOGADTÁK AZ ÁNTÁNT ULTIMÁTUMÁT. *Ebert* birodalmi elnök *Wirth dr.* eddigi birodalmi pénzügyminisztert bizta meg a kormány megalakításával. Az új kormány a birodalmi gyűlésen az ország válságos helyzetére való tekintettel ajánlotta az ántánt ultimátumának elfogadását és a birodalmi gyűlés 225 szóval 175 ellen elfogadta, amelynek értelmében a német kormány kész arra, hogy teljesítse kötelezettségeit úgy, amint azokat a jóvátételi bizottság megállapította; a szárazföldi, tengeri és légi baderőket lefegyverezze és hozzájárasson a háborus bűnösök elítéléséhez. A kormány az ultimátumra adott válaszát megküldötte az ántánt hatalmaknak.

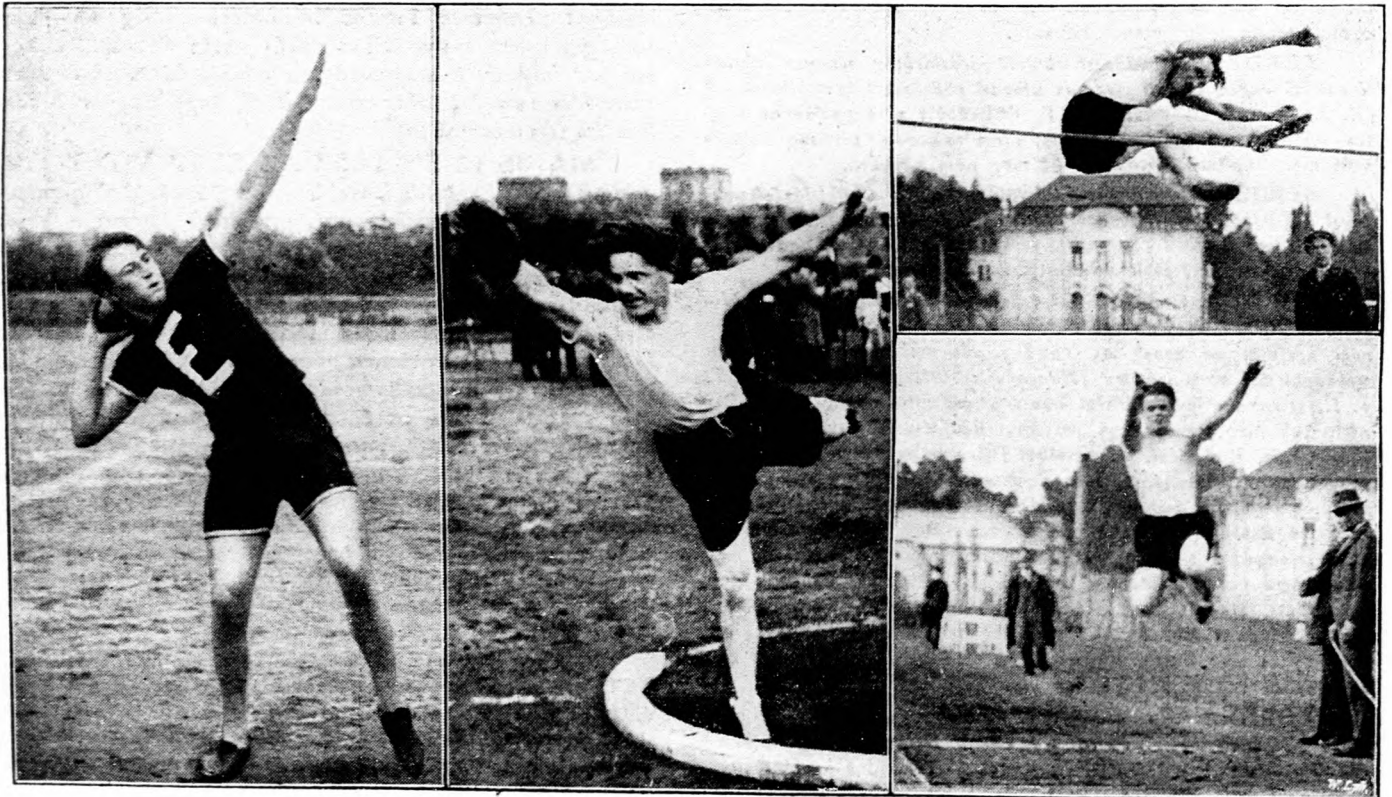
ÚJABB FÖLDMIVESZAVARGÁSOK OROSZORSZÁGBAN. Oroszország legtöbb részében újabb földműveszavargások törtek ki a szovjetkormány erős rekvirálása következtében. A földművesek a rekvirálásnak a legerősebben ellene szegülnek. Oroszország különben újabb háborúra készül. A rigai békeszerződés ellenére katonai alakulatokat állít fel a lengyel határon. Trockij-nak a moszkvai hadi-iskola növendékeihez intézett beszédében rámutatott arra, hogy a vörös hadsereg jelenleg négy millió katonát és 150,000 tisztet számlál. Moszkvában a nyáron nagy haditanács lesz, amelyen határozni fognak a keleti offenzíváról és különösen a Lengyelország elleni háborúról.

AZ ANTANT A FELSŐSZILÉZIAI FELKELŐK MEGBÜNTETÉSÉT KÖVETELI. A felsősziléziai lengyel felkelők belefáradtak a harcba. A *Korfanty*-hadsereg munkástagjai visszatértek munkahelyükre. *Korfanty*, a felkelők vezére csatlakozásra szólította fel a varsói kormányt, mert ellenkező esetben a felkelők elszakadnak Lengyelországtól és kikiáltják a független felsősziléziai köztársaságot. A felkelő csapatok különben fegyverszünetet kötöttek az antant batóságokkal és demarkációs vonalul azt a vonalat állapították meg, ameddig a felkelők eljutottak. A nagykövetség tanácsa a lengyel kormánytól a felkelők megbüntetését követelte.

ÓRIÁSI TÖMEG VETT RÉSZT EGY OROSZ EGYHÁZI KÖRMEENETEN. Május 8-án Szentpétervárott egyházi körmenet volt, amelyen óriási tömeg élén több száz lelkész vonult fel zászlókkal és szentképekkel. A szovjetsajtó tajtékozó dühvel írta a «fekete ezrek» tüntetéséről, ami újabb ellenforradalom jele akar lenni és megtorlással fenyegetőzik.

NAGYKIKINDA NAGYRÉSZE LEÉGETT. Az elmúlt héten a szerb megszállás alatt levő Nagyikindán nagy tűzveszedelem pusztított. A város nagyrésze elpusztult, több ezer ember hajléktalanná vált és elvesztelte mindent.

Sportképek.
Súlydobás, diszkoszdobás, magasugrás, távolugrás.

Sportképek.

Súlydobás, diszkoszdobás, magasugrás, távolugrás.

A HANGYA SZÖVETKEZETI KÖZPONT ÉVI KÖZGYŰLÉSE. Az elmúlt héten tartotta a Hangya szövetségi központ rendes évi közgyűlését az Omge dísztermében a szövetségi eszme legkiválóbb harcosainak, a szövetségek elnökeinek és tagjainak óriási érdeklődése mellett. A közgyűlésen képviseltette magát a kormány is Mayer János közlelmzési miniszter személyében. *Desseoffy* Emil gróf elnöki megnyitója után *Balogh* Elemér vezérigazgató terjesztette elő jelentését, amellyel kapcsolatban rámutatott a szövetségek fejlődésére, visszautasította a Hangyát ért támadásokat, melynek egyedüli okai a Hangya részéről elért sikerek. A közgyűlés ezután egyhangulag elismerését fejezte ki a Hangya kipróbált tisztviselői karának. Több vidéki felszólalónak *Meskó* Pál ügyvezető-igazgató válaszolt. A közgyűlés a zárószóadások jóváhagyása után a megüresedett igazgatósági tisztségekre újból megválasztotta *Andrássy* Kálmánt, *Dömötör* László dr.-t, *Német* Gábort és *Pajor* Ignác dr.-t. Felügyelőbizottsági taggá pedig *Dömötör* Mihályt és *Mészáros* Jánost.

AZ ÚJ TÍZEZER-KORONÁSOKAT HIVATALOSAN VÁLTJÁK FEL. Az Osztrák-magyar bank a magyar felülbélyegzésű 10.000 és 1000 koronás bankjegyek kicserélésével kapcsolatban nagyobb mennyiségű 10.000 koronás államjegyet hozott forgalomba, mint amennyire jelenleg szükség van. Amint illetékes helyről közlik, a pénzügyminisztérium gondoskodni fog arról, hogy az ily módon feles számmal forgalomba került 10.000 koronások a jelenleg folyó előzetes becserélés után haladéktalanul kisebb címletű államjegyekre felváltassanak.

A BURGONYA FORGALMÁNAK FELSZABADÍTÁSA. Egy kormányrendelet az 1920. évi burgonyatermést, az eddig zárolt szabolcsi területen is, teljesen szabadá tette.

A BORKIVITELI ILLETÉK MEGSZŰNTETÉSE. A pénzügyminiszter a legközelebbi időben elrendeli a borkivitelnél eddig szokásos illeték levonásának megszüntetését.

GYŰMÖLCSÖT CSAK KIVITELI ENGEDÉLYEL LEHET KÜLFÖLDRE SZALLÍTANI. A pénzügyminisztérium és a közlelmzési miniszter hosszas tárgyalás után megállapodott a gyümölcsforgalom ügyében. A gyümölcsforgalom az ország területén szabad. A kivitel azonban minden egyes esetben kiviteli engedélyhez kötötték, de a kiviteli illetékeket mérsékelt összegben állapították meg.

A ROKONNEMZETEK NEVÉVEL JELÖLJÜK AZ UTCÁKAT. Szegeden *Regdon* Károly dr. indítványt tett a városi közgyűlésen, hogy a turáni fajrokon, a finn, a japán, továbbá a semleges hollandi, svéd és svájci népek nevével díszítse fel a város előkelő utcáit és tereit és minden várost és községet szólítson fel hasonló eljárásra.

RÉSZESEN TANÁCSKOZNAK AZ OLÁH KÉPVISELŐK. A bukaresti képviselőházban *Cogalniceanu*-nak az ülés-teremben lévő márványszobrára két képviselő az ülés közben fekete leányka-kötényt kötött. A két «szellemes» képviselőt mentelmi bizottság elé utasították, amely úgy határozott, hogy a tettesekkel szemben fegyelmi büntetést nem hoz javaslatba, mivel az illető képviselők a kérdéses időben beszámíthatatlanok voltak.

A VILÁGHÁBORÚ HATÁRKÖVEI. A francia kormány elhatározta, hogy azt a vonalat, amely a német csapatoknak francia földre való legmélyebb benyomulását jelzi, emlékkövekkel fogja megjelölni, amelyek a következő felirát lesz: «Itt állítottuk meg a betolakodókat».

SVÉDORSZÁGBAN ELTÖRLIK A HALÁLBŰNTETÉST. A svéd parlament beható vita után 116 szavazattal 48 szavazat ellenében a halálbüntetés eltörlése mellett foglalt állást.

Műkedvelő előadás Kiskunlacházán.

A kiskunlacházai gazdálkodó ifjak egyesülete műkedvelő előadást rendezett április hó 19-én. Szinte került fényes sikerrel a «Kis madaram» című darab.

NÉMÁK GYÓGYÍTÁSA A LEVEGŐBEN. *Eneri* washingtoni orvos azt az érdekes felfedezést tette, hogy a repülés a leggyökeresebb gyógyszer minden gégebaj, sőt az emberi hang elvesztése ellen is. Három évvel ezelőtt ugyanis *Grace Ferd.*, a híres amerikai operaénekesnő, aki elvesztette hangját, repülőgépre ült és tízezer méter magasságban teljesen visszanyerte hangjának régi csengését. *Eneri* ezen tapasztalat után tovább kísérletezett és legutóbb egy hadirokkant aki betege, a háborúban teljesen megnémult, tízennégyezer láb magasságban újból beszélni kezdett.

AHOL AZ ASSZONYOKNAK MÁR NÉGYEZER ÉVVEL EZELETT JOGAIK VOLTAK. Kisázsianak *Angora* nevű vilajettében egy angol régiségkutató ásatai során érdekes adatokra bukkant, Krisztus születése előtt 2400 esztendővel *Burus* városában ugyanis, — amint ez napfényre került feliratos táblákból kiderült, — nők is lebettek hivatalnokok és a legmagasabb állásokig emelkedhettek. Volt női egyetem is, amely a város közelében elkülönített helyen állott. Ezek az adatok Kisázsia akkori urainak, a perzsáknak előrehaladott műveltségéről tesznek tanubizonyítást.

MÉHEK, MELYEK AZ ELLENSÉGET VISSZAVONULÁSRA KÉNYSZERÍTIK. A harminc esztendő háború folyamán a westfáliai *Attendorf* a beözönlő svéd csapatok megszállással fenyegették. A város lakossága rémületében nem tudta mitévő legyen, mert fegyvereik nem voltak. Ekkor történt, hogy a város legnagyobb méhésze elhatározta, hogy *mébrajait bocsátja az ellenségre*. A siker nem maradt el és *Attendorfban* még most is ünneplik *Áldozó-csütörtök* napján a méhek győzelmét. Hasonló módon védekeztek századokkal ezelőtt a *Cheriersi* angol szászok a norvég beözönlők ellen. *Ausztráliában* különben a benschülöttek még ma is használják a méheket védekezésre. Körülbelül száz méhet egy kerek, vékony kosárba zárnak és ezt a bombalakú kosarat dobják támadójuk felé. A kosár az ütődés következtében föl pattan és a méhek a támadóra vetik magukat.

EURÓPÁBAN IS LESZNEK FELHŐKARCOLÓK. Európa képe kezd átalakulni és az Amerikára nézve olyan jellegzetes felhőkarcolókat néhány esztendő múltán bizonyára az európai metropolisokban is megtalálhatjuk. A német birodalom fővárosának kellőközépen most terveznek egy *buszonkét emelet* magasú épületet, amely *nyolcvan méter magas lesz és alapjai kilenc méter mélységbe nyulnak*. Kávéházi, vendéglői és üzlethelyiségeken kívül nagyarányú mozgófényképszínházat is helyeznek el a berlini felhőkarcolóban.

Megjelent az a könyv, amelyet a „Vasárnap” olvasói írtak.

A „Falusi levelek” a könyvtáron.

Megigértük a «Vasárnap» olvasóinak és azoknak, akik pompásan sikerült első pályázatunkon résztvettek, hogy a legsikerültebb munkákat könyvalakban kiadjuk. Örömmel jelenthetjük, hogy szavunknak helyt állottunk és a „Falusi levelek” — ez a címe a könyvnek — ma már készen van és megkezdí útját, hogy mindenkinek juttasson a benne fölhalmozott kincsből.

A könyvet *Buday Barna*, a «Vasárnap» főmunkatársa rendezte sajtó alá; ő végezte a kiválogatás fáradságos munkáját; magasröptű előszóval vezette be a leveleket és nagy értékű, a lélek legmélyéig hatoló tanulmányt írt hozzájuk.

Gondoskodtunk természetesen arról is, hogy a «Vasárnap» olvasóinak első munkája hozzájuk méltó köntösben jusson kezeikhez.

Nem riadtunk vissza az áldozatoktól; gyönyörű címlapot készítettünk *Gebhardt Tibor* rajzolóművésszel és a könyvet kitűnő papíron nyomattuk.

A „Falusi levelek”-et olvasóink írták, nekik ajánljuk tehát. Gondoskodtunk azonban arról is, hogy könyvünk, — amely mint a falu lelkének megnyilatkozása páratlanul áll — visszhangot keltsen széles körben, hogy az a sok nemes gondolat, célkitűzés, komoly akarat — amely a levelekben ragyog — sok-sok lelket megtermékenyítsen ellenállhatatlan erejével.

A „Falusi levelek” ára 40 korona.

Megrendelhető lapunk kiadóhivatalában a pénz előzetes beküldése mellett.

A „Vasárnap” szerkesztősége.

LIBÁL B. látszer-, tanszer- és mechanikai játékok raktára Budapest, IV., Duna-utca 6. (Klotild-palota.) Szemüvegek, lorgnettek, látosóvek, rajzoszközök, hőmérők dús választékban. Javító és szakoszerűen eszközöltnék. E lapra hivatkozók árkedvezményben részesülnek!

REJTVÉNY.

8" R a a b c c s d e e f g g h i i j l l m n n y o o ö ö p q r r s s z i t y u u ü ü v w x y z

Beküldte: Szabó Elek (Vitka).

A rejtvény helyes megfejtését a megfejtők és a jutalomkönyvek nyertesének névsorával 24-ik számunkban közöljük. A megfejtők között kisorsolunk tíz jutalomkönyvet. A 18-ik számunkban közölt rejtvény megfejtése:

«Három asszony, egy vásár»

Megfejtették: Szécsy Eszter, ifj. Szécsy János, idősb. Boros Pál, Balog Ferenc, Sebestyén Jolán, Megyeri István, Kozma György, Boros Mihály, Szobek Lőránd, Körmeny Feri, Zsolczay Mihályné, Szabó József, Kovács Sárika, Kenyő Mariska, Csóti István, Takács Rezső, Szűcs Lajos, ifj. Tóth István, Szakál Gyula, Csóti Balázs, Izsák Pál, ifj. Urbán Mihály, Galló József, Ritecz Gabi, Ferencz József, Czingály Terike, ifj. Ritecz István, Marton Gizella, Ritecz János, Szijjártó Szabó Benjamin, Ifjúsági önképzőkör Somogyvár, Gévay Mariska, Gombos József és Lidike, Lénárt György, Nagy László, Szabó József, Keresztes Ferenc, ifj. Papp Imre, Sándor Károly, Keresztény Karolin, Dömötör Antalné, Barcsay Margit, Horváth Károly, Darázs Károly.

A helyesen megfejtők között kisorsoltunk tíz nevet és pedig:

ifj. Szécsy János (Kaba), Kiss Gabi (Csdva), Keresztury Karolin (Kékkit), Zsolczay Mihályné (Poroszló), id. Boros Pál (Sajónémeti), Gévay Mariska (Adony), Balog Ferenc (Mezőberény), Sebestyén Jolán (Kemenesszömén), Kozma György (Csanádapáca), Megyeri István (Csanádapáca), akiknek címére elküldöttük a jutalomkönyveket.

A 19-ik számunkban közölt rejtvény helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a jövő heti számunkban közöljük.

VÁSÁR ÉS PIAC

GABONA- ÉS VETŐMAGVÁSÁR. Takarmánydrpa 850 K, sdrdrpa 1050—1150 K, zab 900—950 K, repce 1200—1400 K, koles 500—550 K, morzsolat tengeri 775—850 K, bab 500—600 K, lencse 1000—1600 K, lóheremag 5000—6500 K, lucernamag 5000—6000 K, viktoriaborsó 1000—1100 K, ösziborsó 600—700 K, szeszösbükköny 1500—1600 K, mubarmag 800—900 K, lenmag 1100—1200 K, tavaszbükköny 800—900 K, póbánkamag 900—1000 K, mdh 3200—3300 K, cirokmag 700—750 K, napraforgó 750—800 K, kendermag 1100—1200 K.

TAKARMÁNYVÁSÁR. Jó széna 380—400 K, bükköny és mubar 400—450 K, szalma 280—300 K, zsupszalma 260—300 K, takarmányszalma 280—300 K.

VAGÓMARHAVÁSÁR. Bika jobb 19—24 K, silányabb 15—18 K, ökör jobb 27—37 K, közép 19—36 K, silány 14—18 K, tehén 14—34 K, bivaly 14—23 K, nővendék 12—28 K, kicsontozni való 7—13 K.

SERTÉSVÁSÁR. Fialal nehez sertés 60—64 K, középminőségű 55—57 K, könnyű 45—54 K, zsir 82—84 K, szalonna 65—72 K.

BŐR ÉS FAGGYÚ. Marhabőr 30—40 K, borjúbőr 60—65 K, nyers faggyú 30—32 K.

IDEGEN PÉNZNEMEK LEGMAGASABB ÁRA 1921 május 17-én. 1 drb Napoleon-arany 740 K, angol font 885 K, dollár 217 K, francia fr. 19 K, svájci frank 39 K 50 f, német márka 3 K 95 f, olasz lira — K — f, orosz rubel 79 f, román lei 3 K 97 f, cseh szokol 3 K 30 f, szerb dinár 6 K 70 f, lengyel márka 28 f, osztrák korona 40 f, 1 drb ezüst korona — K, 100 magyar korondért Zürichben 265 svájci frankot fizettek.

Főszerkesztő: MESKÓ PÁL, Főmunkatárs: BUDAY BARNA. Felelős szerkesztő: SCHANDL KÁROLY DR.

Felelős kiadó: MESKÓ PÁL

REGÉNY,

TALIZMÁN

IRTA: SOMLAY KÁROLY

(20. folytatás.)

Két nap múlva — mikor honvédeink azt hitték, hogy Sabácban minden ellenállás megszűnt — egy este szerb asszonyok és nyolc-kilencéves gyerekek törtek elő a házakból. Az asszonyoknál konyhakés, a fiúknál kézi-bomba volt.

Mint a furiák rohantak a bősziült némberek a ruabákra és dörgött a sok bomba.

Egy bomba szilánkjai Csórom doktort érték. Homlokán, alsó ajkán és a mellén sebesült meg. Azt hitte, hogy a csillagok leszálltak a földre... Esméletét vesztette. A vér teljesen elborította mellét és az arcát. Néhány óra múlva a táborigyógyintézetben tudta meg, hogy még a világon van.

A legközelebbi transzporttal harminc sebesültet szállítottak Szabadkára, a helyőrségi kórházba. A harminc között volt Csórom Tamás is.

Két nap múlva egy magánkórház különszobájába vitték a súlyosan sebesült katonagyógyintézet. Ebben a magánkórházban szabadkai uriasasszonyok és leányok teljesítették az önkéntes ápolónői szolgálatot.

Tamás arcát annyira elborították a kötések, hogy meg sem lehetett őt ismerni.

Hanyatt feküdt az ágyon és fájdalmasan lihegett. Éjfélután megszólalt:

— Van itt valaki?

— Az ápolónő van itt. Parancsol talán egy pohár citromos vizet? — felelte a hang.

— Köszönöm, nem vagyok szomjas. De ha megengedi, megkérem valamire.

— Parancsoljon!

— Itt van a blúzom az ágy felett? Mert kértem, hogy a blúzomat is hozzák ide a helyőrségi kórházból.

— Igen, itt függ a fogason a blúz.

— Kegyeskedjék a belső zsebébe nyulni. Egy kis papírcsomagnak kell a zsebben lenni. Kegyeskedjék a papírcsomagot ideadni a kezembe. Csak arról akarok meggyőződni, hogy nem veszett-e el.

Az ápolónő kivette a kis csomagot és Tamás kezébe adta.

— Csakhogy megvan... Csakhogy ez a kis csomag nem veszett el... — szólt halkán a beteg és szeretettel simogatta a selyempapírba göngyölt csomagot.

— Talán pénz van benne? Ha csakugyan pénz volna a csomagban, megőrzés végett átadom a főnőkasszonyunknak — felelte az ápolónő.

— Nem, nem pénz ez... Sokkalta többet ér a pénznél... Ebben van az én talizmánom...

— A talizmánja? Sohasem láttam még talizmánt. Nem mutatná meg?

— Parancsoljon! Bontsa ki a csomagot. Furcsa dolgokat fog benne találni; de nem bánom, ha ki is neveti az együgyűségemet, mégis csak ennek a csomagnak a tartalma az én talizmánom... Drága ereklyém, amelyhez szent érzéseim fűznek.

Az ápolónő kíváncsian bontogatta fel a rejtélyes csomagot.

— Nos, megvan mind a hét gomb? — kérdezte a beteg.

— Mind a hét megvan! — felelte az ápolónő és ráborult a paplanon nyugvó szintelen kézre.

Tamás el sem tudta képzelni, hogy miféle meleg víz nedvesíti a kezét. Csöndes zokogást hallott. Megijedt.

— Mi baja kérem? Miért sír? — kérdezte.

— Maga fekszik itt az ágyon, Tamás? — volt a halk hangon ejtett válasz.

— Én vagyok Csórom Tamás doktor... Ha szabad kérdeznem, ön kicsoda?

— Nem ismer föl a szavamról?

— A fülelem is kötés van.

— Én vagyok itt... Én, a Zórád Lenke...

Tamás a kezén nyugvó kezecskéhez nyúlt és az ajkához emelte. Megcsókolta. Sokáig tartotta ajkánál a lágy kezecskét.

Beszélgettek. A nő kezdte a beszélgetést:

— Leányos naivságomban azt hittem akkor, amikor maguk kettőjük között választottam, hogyha a testileg szebbiket, a gazdagot fogom választani, azt hittem, hogy okosan választok... A lelket akkor csak alsóbbrendű tényezőnek tekintettem az emberben. Mikor férjhez mentem, asszonyiságom első napjaiban az volt a hitem, hogy az élet egy tenger és én ennek a tengernek innenső oldalán állva, már látom a túlsó partokon lappangó titokzatosságokat is, a boldogságot is... Elfogult szemem nem fedezte fel Rudiban azokat a jelenségeket, amelyek később a végzettszerű utakra taszítottak bennünket...

Néhány percig csend lett, azután Tamás vette át a szót:

— Lelki emelkedettséggel tekintsen vissza, édes Lenke a multra és felejtse el annak eseményeit. Azzal büntetjük meg Renan szerint a multat, hogy elfelejtjük... Kapcsolódjék bele abba az új érzelmi világba, amely bennünket egyesíteni fog.

— A lehetőségek világa ez az új érzelmi világ? — kérdezte boldog mosollyal Lenke.

— Az én talizmánom összehozott most bennünket; csak magától függ, hogy többé ne távolodjunk el egymástól — folytatta mindinkább halkuló hangon Tamás. A nagy kerülő után vissza fog majd térni oda, ahol voltaképpen kezdenie kellett volna. Vissza fog majd térni hozzám...

— Érett lélekkel térek vissza magához, Tamás. Megálmodott életemet, megóhajtott reményeim, elképzelt boldogságomat talán valóságra váltja majd a sors — fejezte be a beszédet Zórád Lenke.

A kórházi orvos lépett a szobába. Fölcserélte a kötéseket a betegre. Csak most látta Lenke az elefántcsontszínű homlokán tátongó nyílt sebet. Megdöbbsent.

Mikor az orvos elkészült a kötözéssel, a szokásos utasítások után távozott. Lenke utána ment s megállította a folyosón.

— Ugye meg fog gyógyulni a betegünk? Mondja, doktor úr, ugye meggyógyul? — kérdezte szorongva.

Az orvos nem tudta, nem is tudhatta, hogy a beteg és az ápolónő között valami érzelmi közösség van. Nem sejtette, hogy a kérdést most nem az ápolónő, hanem a szerelmes nő intézi hozzá. Abban volt, hogy pusztán az ápolónő érdeklődik ápolójá iránt, hát leleplezetlenül nyíltsággal felelt:

Már olcsón vásárolhat sodronyt, drótkerítés-anyagot stb. Stadler Mihály R. T. gyárában Budapest, VI., Szent László-utca 62. Üzlet: Vilmos császár-ut 39. Árjegyzék (költségtét) díjmentes.

A „HANGYA“

vidéki szövetkezetek tagjai jutnak még ma is a legjutányosabb árak mellett ruházati cikkekhez, miért is ajánlatos, hogy a kisgazda és földmives egy a saját, valamint a családtagjainak ruhaszükségletét mint: kess férfi öltönyök, férfi és női felsőkabátok, fu és gyermekruhák, férfi és női köntös kabátok, swetterek, férfi, női és gyermek harisnyák, szövet és kelemeárkat a Hangya utján szerezze be.

GAÁL JÓZSEF

sziigytartó- és nyergesmeister
Budapest, VIII., Ilés-utca 13.
Műhely: I., Átlós-út 18. szám.

Elvállal minden e szakmába vágó munkálatokat a legegyszerűbből a legfinomabb kivitelig. Raktárról azonnal szállít elsősorú lágas és parádés, saját készítésű lószerszámokat. Nem tévesztendő össze a gyári, nagy reklámmal hirdetteit alány tucat munkákkal.

Vermorel és minden rendszerű permetezőket

és azok alkatrészeit legjobb minőségben gyártja HIRSMANN FERENC fémárnyagár, Budapest, Csányi-u. 7. Telefon: József 106-27, József 106-71.

VETŐMAGNEMESÍTŐ ÉS ÉRTÉKESÍTŐ RÉSZV. TÁRS.

Vezérigazgató: SZÉKÁCS ELEMÉR.

Budapest, V. ker., Mérieg-utca 3. sz., III. emelet.

Előjegyzéseket és megrendeléseket elfogad: eredeti, nemesített, Székács-léle őszi búzákra, nemesített Székács-léle zabokra, őszi és tavaszi árpára, aranyárga lófogú koraérésű F. tengerire.

ANYATELEPEK: Árpádhalm (Csongrád megye), Peresznye (Sopron megye), Kompolt (Heves megye), Törökbálint (Pest megye).

Szövetkezetek figyelmébe!

Elsősorú színbőrből készült férfi-, női-, gyermekcipők, box-, sevro- és zsiros bőrből a legjutányosabb napi árakon szerezhetők be a

„Hangya“ cipőosztályánál.

Tehénbőr-csizmák, boxcsizmák, munkáscipők nagy választékban.

Permetezők

vöröserz- és sárgarézal-
katrészek, gummisele-
pek és tömlők állandóan
raktáron. Mindenajta
permetezők javíthatnak.

Király Alajos utóda

Király Sándor
első magyar szőlőgazda-
sági gépgyár Budapest,
VI., Felsőerdősor-u. 8.

Fiatalos üde arcbőrt

varázsol elő 10 nap alatt és eltávolít minden teinthibát u. m.: miteszter, pattanás, sarzafolt, ránc, orvörösség, hacsos, hervadt, petyhüdt bőrt, a dr. Kayserling-féle „HYVARJON“ szépitő-szer. A kúra egyszerű, otthon végezhető, minden feltűnés nélkül. Befejezése után az arcbőr ragyogó szépségben, gyermeki üdőségben és tisztaságban pompázik. — Egy adag 75.— K. Vidékre szétküldés diszkrétén. bérmentve 90.— K. előzetes utalványozása ellenében. Hyvarjon-gyár Szétküldési telep; RÓNA-DROGERIA, Budapest, VIII., József-körút 50/V., vezérképveselote: GROSS ANTAL, Budapest, VIII., József-körút 23/V. sz., félemelet.

ELSŐ KERESZTÉNY BIZTOSÍTÓ

INTÉZET R.-T.

amely kizárólag keresztény és nemzeti alapítás, elfogad olcsó díjtételekkel és kedvező feltételekkel

Tűzbiztosításokat
Jégbiztosításokat
Betörésselopás biztosításokat
Élet- és népbiztosításokat.

Más társaságnál érvényben levő biztosításokat teljes felelősség mellett vesz át.
IGAZGATÓSÁG:

Budapesten, IV., Fővám-tér 2. félemelet.

Főkirendeltségi székhelyek:
BUDAPEST, GYÓR, DEBRECEN.

Kirendeltségek: Szombathely, Kaposvár, Székesfehérvár, Szeged, Esztergom, Kiskunfélegyháza, Nyíregyháza, Eger, Czegléd és Kecskemét.

Szakorvosi rendelő vér- és nemibetegek részére.

Rendelés egész nap.
Rákóczi-út 82., I. em. 1. EZÜST SALVARSAN-OLTÁS!

Nagyapáról unokára

száll a híre a legtökéletesebb háziizernek, a

Diana-sósbornesznek,

mely úgy külsőleg bedörzsölésre, mint belsőleg cukorra cseppentve, csodálatos eredménnyel használható mint fájdalomcsillapító, hűsítő, felfrissítő, egészségpótló szer. Egy kis üveg ára 16 korona, egy középtüveg ára 40 kor., egy nagy tüveg ára 80 kor.

☛ Kapható mindenütt! ☛

Főelárusítóhely:

Diana Kereskedelmi R.-T.
Budapest, V., Nádor-utca 30. sz.

Olcsó cipő-kiárusítás

☛ nagyban és kicsinyben. ☛

NŐI CIPŐK

Egy pár spanglis cipő 350 K
• • fehér vászon fél fűzős 450 K
• • box vagy sevro fél fűzős 600 K
• • sárga bagaria fél fűzős 1000 K
• • lakk sevro kivágott 1300 K

FÉRFI CIPŐK

Egy pár fél fűzős, box vagy sevro 750 K
• • fűzős egész, box vagy sevro 900 K
• • fűzős, barna bagaria 1500 K
• • vadászbakancs, bagariabőr 1100 K
• • munkásbakancs 600 K

GYERMEK CIPŐK

Box, fűzős, 6-tól 10 évesig 300 K
Box, fűzős, 11-től 15 évesig 400 K

Bőr- és faszandálok nagy választékban. Vidéki rendelések utánvétel mellett. Meg nem felelőt kicserélék.

Cipő-nagyüzem, Budapest,
VIII., Práter-utca 43., Oriás-utca 19. szám.

Ekék, ekealkatrészek,

boronák,
kapáló ekék,
fűkaszalók,

marokrakó és kéveköto aratógépek,
lógereblyék,
kési-járgányos-, motoros- és
göcsöplőkészletek.
2018 szecskavágók, répvágók,
darálók, morzsolók
• minden egyéb gazdasági
gép és szerszám a

„Hangya“ mezőgazdasági
géposztályánál
szerezhetők be legjutányosabban.